

T.C.
ANKARA
4. İDARE MAHKEMESİ
ESAS NO : 2017/879
KARAR NO : 2019/430

Tarih : 05.04.2019
Sayı : 2452
SDP : 640

DAVACI : TURKNET İLETİŞİM HİZMETLERİ A.Ş.
VEKİLİ : AV. ERİNÇ ERYÜKSEL (e-adres)

DAVALI : REKABET KURUMU BAŞKANLIĞI / ANKARA
VEKİLİ : AV. AYPERİ SAMANTIR - Aynı yerde

MÜDAHİL : 1- TTNET A.Ş. (Davalı)
VEKİLİ : AV. RASİM AHMET KAHRAMAN (e-adres)

MÜDAHİL : 2- TÜRK TELEKOMÜNİKASYON A.Ş. (Davalı)
VEKİLİ : AV. CANAN SEZER (e-adres)

DAVANIN ÖZETİ : Davacı şirket tarafından, Türk Telekomünikasyon AŞ'nin sabit telefon hizmeti kapsamında "Ev Avantaj Tarifeleri"nde uyguladığı fiyatlandırma yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiğinden bahisle yapılan başvurunun reddine ilişkin Rekabet Kurulunun 03/05/2016 tarih ve 16-15/254-109 sayılı kararının; hukuka aykırı olduğu, sabit-mobil ikamesinin davalı idare tarafından yanlış yorumlandığı, dava konusu karara esas teşkil eden ev avantaj paketlerinin, mobil paketlerle rekabet edecek durumda olmadığı, davalı idarenin değerlendirmelerinin hatalı olduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Yargı kararları uyarınca, Türk Telekom'un sabit telefon hizmeti kapsamında "Ev Avantaj" tarifelerinde uyguladığı fiyatlandırma yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddiasının incelenmesine yönelik soruşturma açıldığı, yapılan soruşturma sonucunda Türk Telekom'un maliyet altı fiyatlama davranışının mevcut kapsamıyla, yararlanan abone sayısı ile rekabet karşıtı piyasa kapamaya yol açmadığı sonucuna ulaşıldığından tesis edilen dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

MÜDAHİL TÜRK TELEKOMÜNİKASYON A.Ş SAVUNMASININ ÖZETİ: Hukuki dayanaktan yoksun davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

MÜDAHİL TTNET A.Ş SAVUNMASININ ÖZETİ: Hukuki dayanaktan yoksun davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 4. İdare Mahkemesince, duruşma için önceden belirlenen 19/02/2019 tarihinde davacıyı temsilen gelen olmadığı, davalı idare vekili Av. Ayperi Samantir'ın, davalı idare yanında müdahiller Türk Telekomünikasyon A.Ş. vekili Av. Canan Sezer'in ve TTNET A.Ş. vekili Av. Rasim Ahmet Kahraman'ın geldiği görülerek gelen tarafa ve müdahillere usulüne uygun söz hakkı tanınıp yapılan açıklamalar dinlendikten sonra duruşmaya son verildi, dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü:

Dava, davacı tarafından, Türk Telekom'un sabit telefon hizmeti pazarında sahip olduğu

4. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2017/879

KARAR NO : 2019/430

hakim durumunu ev avantaj tarifelerinde uyguladıkları fiyatlandırma yolu ile kötüye kullandığı ve bu suretle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği gerekçesiyle şikayet başvurusunda bulunulması ile birlikte, Türk Telekom hakkında soruşturma açılmaması yönünde tesis edilen Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılan davada, Ankara 9. İdare Mahkemesinin 27/06/2014 tarih ve E:2014/33, K:2014/552 sayılı kararıyla dava konusu işlemin iptalinden sonra, Rekabet Kurulunca Türk Telekomünikasyon A.Ş. ve Ttnet A.Ş. hakkında soruşturma açılmasına karar verilmesi ve yürütülen soruşturma neticesinde, anılan şirketlerin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal etmedikleri ve idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına dair Rekabet Kurulu'nun 03/05/2016 tarih ve 16-15/254-109 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, bu Kanunun amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu; 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışların, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemlerin bu Kanun kapsamına girdiği belirtilmiş; 4. maddesinde, teşebbüs, piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzelkişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimleri ve hakim durum da, belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücünü ifade ettiği tanımlanmış; 6. maddesinde, bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hakim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanmasının hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, kötüye kullanma halleri örneklemek suretiyle,

a) Ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler,

b) Eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayrımcılık yapılması,

c) Bir mal veya hizmetle birlikte, diğer mal veya hizmetin satın alınmasını veya aracı teşebbüsler durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın veya hizmetin, diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da satın alınan bir malın belirli bir fiyatın altında satılmaması gibi tekrar satış halinde alım satım şartlarına ilişkin sınırlamalar getirilmesi,

d) Belirli bir piyasadaki hakimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticari avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler,

e) Tüketicinin zararına olarak üretimin, pazarlamanın ya da teknik gelişmenin kısıtlanması, olarak sıralanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, Türk Telekom'un sabit telefon hizmeti kapsamında "ev avantaj tarifelerinde" uyguladığı fiyatlandırmanın ilgili piyasalarda hakim durumunu kötüye kullanmak suretiyle (fiyat sıkıştırması) rekabeti engellediği ve bu durumun 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği yolunda başvuruda bulunulduğu, başvuru konusunun Türk Telekom'un sabit telefon

T.C.

ANKARA

4. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2017/879

KARAR NO : 2019/430

hizmeti kapsamında ev avantaj kampanyalarında fiyat sıkıştırması uygulamak suretiyle hakim durumunu kötüye kullanma iddiası olduğu görülmektedir.

Süreç içinde Kurul tarafından başvuruya ilişkin olarak şikayetin reddi ile Türk Telekom hakkında soruşturma açılmamasına karar verildiği, anılan kararın iptali istemiyle açılan davada Ankara 9. İdare Mahkemesince dava konusu işlemin iptali yönünde karar verilmesi üzerine Türk Telekomünikasyon A.Ş. ve Tinet A.Ş. hakkında soruşturma açıldığı, dava konusu işleme soruşturma yürütülen şirketler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal etmedikleri ve idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığı yönünde karar tesis edilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

4054 sayılı Kanun'da yer alan düzenleme dikkate alındığında, hakim durumun kötüye kullanılmasına ilişkin yapılacak değerlendirmelerde şikayete konu teşebbüsün ilgili ürün pazarında hakim durumda olup olmadığının belirlenmesinden sonra hakim durumun nasıl kullanıldığına incelenmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, bir teşebbüsün hakim durumda olmasının tek başına ihlal olarak değerlendirilemeyeceği de tabiidir.

Dava konusu işleminde, Türk Telekom'un sabit telefon hizmeti alan bireysel abonelerine sunduğu ev avantaj tarifeleri kapsamında izlediği fiyatlandırma politikası ile fiyat sıkıştırması uygulayarak perakende pazardaki rekabeti kısıtlayıcı kısıtlanmadığı irdelenmektedir.

Rekabet hukukunda hakim durumun kötüye kullanılması kapsamında değerlendirilen bir uygulama olan "fiyat sıkıştırması", bir üretim/hizmet zincirinin hem üst (toptan) hem de alt (perakende) pazarında faaliyet gösteren ve özellikle üst pazarda yüksek pazar gücüne sahip dikey bütünleşik bir teşebbüsün alt pazardaki rakiplerini dışlamak, pazar güçlerini kısıtlamak gibi rekabeti engellemek amacıyla uygulayabildiği bir fiyatlandırma stratejisi olarak tanımlanmaktadır.

Yüksek pazar gücüne sahip bir teşebbüsün üst pazarda üretimini kontrol ettiği girdinin fiyatı ve bu girdiden üretilen alt pazar ürününün fiyatı arasındaki marjı, bu fiyatların düzeyinde değişiklikler yaparak kısması sonucu oluşabilecek fiyat sıkıştırmasının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında değerlendirilmesi gereken bir ihlal olduğu açıktır.

Bununla birlikte, değerlendirilmesi gereken bir diğer konu da teşebbüsün fiyat sıkıştırmasına neden olan davranışının perakende pazarda rekabeti kısıtlayıcı etkilere yol açıp açmadığı, diğer bir anlatımla da piyasa kapama olarak tanımlanan hakim durumdaki teşebbüsün davranışları sonucunda tüketicilerin zararına olacak şekilde mevcut ya da potansiyel rakiplerin arz kaynaklarına veya pazarlara ulaşımının zorlaştırılması ya da engellenmesi durumunun oluşup oluşmadığıdır.

Uyuşmazlık konusu Kurul kararında Türk Telekom'un toptan seviyede ŞTH işletmecilerine sunduğu hizmetler bakımından hakim durumda olduğu ve incelemeye alınan ev avantaj tarifelerinde maliyetlerin karşılanmadığına ilişkin tespitlere yer verilmiş olup, fiyat sıkıştırmasına neden olan davranışların perakende pazarda rekabeti kısıtlayıcı etkilere yol açıp açmadığının (piyasa kapama) irdelenmesi gerekmektedir.

Rekabet karşıtı piyasa kapamada, hakim durumdaki teşebbüsün davranışları sonucunda tüketicilerin zararına oluşacak şekilde mevcut ya da potansiyel rakiplerin arz kaynaklarına veya pazarlara ulaşımı zorlaştırılmakta ya da engellenmektedir.

Rekabet karşıtı piyasa kapamanın değerlendirilmesinde, hakim durumdaki teşebbüsün konumu, ilgili pazardaki koşullar, rakiplerin konumu, müşterilerin konumu, davranışın kapsamı ve süresi önem arz etmektedir.

Bu aşamada öncelikle perakende düzeyde sabit ses hizmetleri piyasasındaki rekabet koşullarının ve bununla bağlantılı olarak da sabit-mobil ikamesi kavramının değerlendirilmesi önemlidir.

4. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2017/879

KARAR NO : 2019/430

Mobil şebekelerinin kapasiteleri, kapsama alanları, ücretler, mobil şebekeler üzerinden internet hizmetlerinin sunuluyor oluşu ile birlikte mobil şebekeler üzerinden sunulan hizmetlerin geleneksel sabit şebekeler üzerinden sunulan hizmetlerin yerini almaya başladığı bilinmektedir. Basit ifadeyle, herkesin cebinde mobil telefonlar bulunuyorken, evlerde sabit telefonlar bu derecede bulunmamaktadır. Bu doğrultuda sabit şebekelerin mobil şebekelerden kaynaklanan rekabetçi baskı ile karşı karşıya olduğu açıktır. Nitekim, BTK verilerine göre sabit arama trafiğinin yıllar içerisinde önemli bir oranda azalmasına karşılık mobil şebeke hizmetlerinin arama trafiğinin hızlı bir şekilde arttığı görülmektedir. Bu çerçevede, sabit arama hizmetleri piyasasının küçüldüğü sonucu ortaya çıkmaktadır.

Hakim durumun kötüye kullanılması için hakim durumdaki teşebbüsün pazar payının artması veya pazar payındaki azalmanın yavaşlaması veya bununla birlikte mevcut rakiplerin önemini kaybetmesi ya da pazardan çıkması, pazara girmeyi başaramaması beklenir.

Ancak, Türk Telekom'un maliyet altı kampanyalar döneminde sabit telefon hizmeti abone sayısının ve bu abonelerden aldığı payın istikrarlı bir şekilde azaldığı, buna karşılık diğer STH işletmecilerinde artış olduğu görülmektedir.

Bir diğer husus da, rekabet karşıtı davranışın fiyat yükselmesi, kalitenin azalması gibi şekillerde tüketici zararını ortaya çıkarması beklenmekle birlikte, inceleme konusu olan sabit arama hizmetlerinde mobil-sabit ikamesi ile birlikte tüketicilerin sabit aramalarda muhtemel fiyat artışlarına duyarlılığının fazla olduğu, fiyat artışı ile birlikte tüketim tercihlerinin mobile kaymasının beklendiği, buna göre dışlayıcı davranışın rekabet karşıtı olarak nitelendirilmesi için gerekli olan fiyatların yükselmesinin düşünülemeyeceği ile birlikte Türk Telekom'un fiyatlama davranışlarının rakip STH'lar üzerinde dışlayıcı etki oluşturmadığı görülmektedir.

Bir diğer irdelenmesi gereken husus da incelenen ev avantaj tarife ve kampanyalarının sabit internet hizmeti ile birlikte sunulmamasıdır. Oysa ki, diğer STH işletmecilerinin sabit telefon hizmeti ile birlikte sabit geniş bant internet hizmetlerini de çoklu oyun paketi olarak sunduğu görülmektedir. Yapılan incelemelerde, sabit hat aboneliği ile sabit internet aboneliği arasında pozitif bir ilişki vardır. Tüketicilerin büyük bir kısmında sabit internet aboneliği olduğu için sabit hat aboneliği bulunmaktadır.

Kullanıcıların sabit telefon hizmetini sabit geniş bant internet hizmeti ile birlikte aynı servis sağlayıcıdan alma eğilimlerine göre Türk Telekom'un ev avantaj tarife ve kampanyalarının sabit internet hizmeti ile birlikte sunulmamasına göre rakip STH'lar üzerinde baskı oluşturmadığı sonucuna varılmaktadır.

Gelinen aşamada, Türk Telekom'un fiyatlama davranışlarının rakiplerini dışlamaktan ziyade daralan pazarın özellikle sabit-mobil ikamesinden kaynaklanan rekabetçi baskıyı karşılamaya yönelik olduğu görülmektedir.

Bu itibarla, Türk Telekom'un şikayete konu tarife ve kampanyalarının ve fiyatlama davranışlarının rekabet karşıtı piyasa kapamaya yol açmadığı ve 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi çerçevesinde hakim durumun kötüye kullanılmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Sürecin başında, Türk Telekom hakkında soruşturma açılmaması yönünde tesis edilen Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılan davada, Ankara 9. İdare Mahkemesinin 27/06/2014 tarih ve E:2014/33, K:2014/552 sayılı kararının temyiz incelemesi sonucunda Danıştay Onüçüncü Dairesinin 15/06/2015 tarih ve E.2014/4069, K:2015/2193 sayılı kararında iptal edilen Kurul kararında "maliyet kalemlerinin detaylı analizinin yapılmadığı ve kârlılığın sürdürülebilir olup olmadığının tartışılmadığı" belirtildiği, dava konusu Kurul kararında Türk Telekom'un maliyet kalemlerinin detaylı analizine ve kârlılığa ilişkin analizlere yer verildiği görülmekte olup, yargı kararının gereklerinin yerine getirildiği de anlaşılmaktadır.

T.C.

ANKARA

4. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2017/879

KARAR NO : 2019/430

Bu durumda, Türk Telekom'un sabit telefon hizmeti pazarında sahip olduğu hakim durumunu ev avantaj tarifelerinde uyguladıkları fiyatlandırma yolu ile kötüye kullandıklarından bahisle yapılan şikayet başvurusuna ilişkin olarak Türk Telekomünikasyon A.Ş. ve Ttnet A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi çerçevesinde hakim durumunu kötüye kullanmadığı ve idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına dair Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, **davanın reddine**, aşağıda dökümü yapılan 430,05-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, davalı yanında bulunan müdahiller tarafından yapılan 58,00'er TL yargılama giderlerinin davacıdan alınarak müdahillere verilmesine, karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi Uyarınca duruşmalı davalar için belirlenen 2.075,00-TL avukatlık ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne istinaf yolu açık olmak üzere 05/03/2019 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
MAHMUT BUDUNOĞLU
38006

Üye
MURAT MENGİ
102316

Üye
RAHMAN AKDERE
167808

YARGILAMA GİDERLERİ :	
Başvurma Harcı :	31,40 TL
Karar Harcı :	31,40 TL
YD Harçları :	137,40 TL
Vekalet Harcı :	4,60 TL
Posta Gideri :	225,25 TL
TOPLAM :	430,05 TL

YARGILAMA GİDERLERİ (TTNET A.Ş.) :	
Başvurma Harcı :	31,40 TL
Vekalet Harcı :	4,60 TL
Posta Gideri :	22,00 TL
TOPLAM :	58,00 TL

YARGILAMA GİDERLERİ (TÜRK TELK. A.Ş.) :	
Başvurma Harcı :	31,40 TL
Vekalet Harcı :	4,60 TL
Posta Gideri :	22,00 TL
TOPLAM :	58,00 TL